

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 11. februara 2022. godine
Br.ref.:RK 1944/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI178/21

Podnosilac

Agim Stublla

Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda
PA1.nr.877/2021, od 16.09.2021. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Agim Stublla, (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) iz sela Lužane Opština Podujeva.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje PA1.nr.877/2021 Apelacionog suda, od 16. septembra 2021. godine, kao i rešenje P.nr.74/2016 Osnovnog suda u Prištini ogranak u Podujevu od 23. juna 2017. godine.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva nije jasno naveo koja to prava i osnovne slobode koje su zagarantovane Ustavom Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav) on smatra da su mu povređena osporenom odlukom.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 5. oktobra 2021. godine, podnosilac je putem elektronske pošte podnelo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 18. oktobra 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Selvete Gërxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Safet Hoxha.
7. Dana 18. oktobra 2021. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva. Istim dopisom, Sud je od podnosioca zahteva zatražio da priloži popunjeni formular zahteva i specifikuje njegove navode.
8. Dana 21. oktobra 2021. godine, podnosilac je Sudu dostavio dodatna dokumenta ali ne i tražani obrazac zahteva niti traženo obajašnjenje.
9. Dana 25. oktobra 2021. godine, Sud je obavestio o registraciji zahteva obavestio Apelacioni sud i prosledio istom kopiju zahteva.
10. Dana 20. januara 2022. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 27. avgusta 2013. godine, podnosilac zahteva i njegova supruga su prilikom izvođenja radova na sopstvenom imanju izazvali požar, koji se proširio na susedna imanja i prouzrokovao materijalnu štetu.
12. Dana 11. januara 2016. godine, Osnovno tužilaštvo u Prištini podiglo je pred Osnovnim sudom u Prištini optužnicu PP/br.6197/2013, protiv podnosioca

zahteva i njegove supruge, zbog osnovane sumnje da su počinili krivično delo podmetanje požara.

13. Dana 23. juna 2017. godine, Osnovni sud u Prištini, doneo je presudu P.br.74/2016 kojom su, podnosilac zahteva i njegova supruga, proglašeni krivim zbog krivičnog dela podmetanje požara, i osuđeni na uslovnu kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) meseci, koja se neće izvršiti u roku od 1 (jedne) godine, ako okrivljeni u tom periodu ne počini novo delo.
14. Dana 2. jula 2021. godine Podnosilac zahteva je na presudu Osnovnog suda podneo žalbu Apelacionom sudu, navodeći da nikada nije primio presudu P.br.74/2016 Osnovnog suda u Prištini.
15. Dana 16. septembra 2021. godine, Apelacioni sud je doneo rešenje PA1.nr. 877/2021, kojim je odbacio kao neblagovremenu žalbu podnosioca zahteva.
16. U relevantnom delu obrazloženja rešenja Apelacioni sud je naveo:

“ [...]nakon što su okrivljenima pokušali da im lično pošalju presudu, što nije uspelo jer stranke nisu bile tu, Osnovni sud u Prištini-Ogranak u Podujevo, doneo je rešenje P.br.74/2016, od 27.07.2017. godine, kojim je će se podnošenje presude Osnovnog suda u Prištini-Ogranak u Podujevo, Opšti departman-Krivično odeljenje, P.nr.74/2016 od 23.06.2017. godine, staviti na oglasnu tablu suda, a istekom roka od 8 dana od dana postavljanja na oglasnu tablu suda, dostava će se smatrati važećom. U ovom slučaju rok za podnošenje žalbe počeo je da teče od 27.07.2017. godine, kada je presuda objavljena na oglasnu tablu suda, dok je optuženi Agim Stublla, uložio žalbu 02.07.2021. godine, što znači nakon isteka roka za njeno izvršenje, stoga uzimajući u obzir relevantne zakonske odredbe, kada je žalba uložena nakon isteka zakonskog roka za podnošenje žalbe, sud ga odbacuje rešenjem kao van zakonitog roka.”

17. Podnosilac zahteva je protiv osporenog rešenja Apelacionog suda [PA1.nr. 877/2021] od 16. septembra 2021. godine, paralelno sa zahtevom Ustavnom sudu takođe podne zahtev Vrhovnom sudu osporavajući osporenu odluku.

Navodi podnosioca zahteva

18. Podnosilac zahteva nije tačno naveo koja prava i osnovne slobode su mu povređena osporenim rešenjem.
19. Podnosilac zahteva navodi, *“tražim od Vrhovnog suda da primeni zakon, da imam svoje osnovno pravo, pravo na žalbu, koje je osnovno pravo na proces i sudski postupak, tražim sudsku reviziju i odlučivanje na osnovu zakona o sudskom postupku jer je Osnovni sud u Prištini, Ogranak u Podujevo je prekršio zakon o krivičnom postupku.”*
20. Dalje, podnosilac zahteva navodi *“ Ja sam se obratio i Apelacionom sudu preko Osnovnog suda, ogranak u Podujevu i preko direktne pošte i Sudskom savetu Kosova preko pošte. Takođe Apelacioni sud je podržao povredu zakona, gde mi je poslao rešenje putem pošte, 05.10.2021. godine, rešenje PA1.br. 877/2021,*

istog datuma kada sam primio rešenje putem pošte, sam podneo žalbu upućenu Vrhovnom sudu Kosova i Ustavnom sudu Kosova, putem pošte i u zakonskom roku. Od Ustavnog suda Kosova tražim da se ponište presuda i rešenje i da se predmet vrati na ponovno odlučivanje i suđenje.

Prihvatljivost zahteva

21. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.
22. Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava koji propisuju:

“(1) Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

(7) Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

23. Sud se takođe poziva i na uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvenstveno poziva na član 47 [Individualni zahtevi], koji propisuje:

Član 47 [Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

24. Sud se takođe poziva i na pravilo 39 (1) (b) Poslovníka o Radu, koje navodi:

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(b) ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke.”

25. Sud podseća da pravilo o iscrpljeniju pravnih sredstva iz člana 113.7 Ustava člana 47. Zakona i pravilo 39 (1) (b) Poslovníka obvezuje fizička i pravna lica koja žele da svoj predmet prestave pred Ustavnim sudom da moraju prvo da iskoriste delotvorna pravna sredstva koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke.

26. Na taj način se administrativnim organima i redovnim sudovima daje mogućnost da spreče i isprave eventualne ustavne povrede putem redovnih upravnih i sudskih postupaka, pre nego što slučaj dođe pred Ustavni Sud. Ovo pravilo se temelji na pretpostavci da pravni red na Kosovu osigurava efikasna pravna sredstva za sprečavanje, odnosno za ispravku povreda ustavnih prava. Ovo je jedan veoma važan aspekt supsidijarnog karaktera mehanizma ustavnog prava (vidi, između ostalog, slučajeve suda: KI67/19, podnosilac *Hajrije Rina Zhitija Ajeti*, Rešenje o neprihvatljivosti od 30. septembra 2019. godine, stav 34; KI09/19, podnosilac *Leutrim Hajdari*, Rešenje o neprihvatljivosti od 16. marta 2020. godine, stav 36; KI30/17, podnosilac *Muharrem Nuredini*, Rešenje o neprihvatljivosti od 7. avgusta 2017. godine, stav 35; i KI94/14, podnosilac *Sadat Ademi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 17. decembra 2014. godine, stav 24).
27. S tim u vezi, sud želi da naglasi dosledan stav da zaštitni mehanizam za zaštitu ustavnih prava iz Ustavnog suda ima supsidijarni karakter u odnosu na redovni sudski sistem (vidi slučaj suda br. KI15/16, podnosilac zahteva *Ramadan Muja*, Rešenje o neprihvatljivosti od 16. marta 2016. godine, stav 42).
28. U tom pravcu, Sud naglašava da na osnovu člana 113.7 Ustava, podnosilac zahteva treba da ima mogućnosti da koristi pravna sredstva koja su dostupna i dovoljna da se isprave navodne ustavne povrede. Postojanje pravnih sredstava u pitanju mora biti dovoljno sigurno ne samo u teoriji, nego i u praksi, a ako to nije tako, tada će tim pravnim sredstvima nedostajati potrebna dostupnost i delotvornost. Ovo je u skladu i sa praskom ESLjP-a, a u vezi sa obavezom podnosioca zahteva da iscrpe sva pravna sredstva (vidi, *inter alia*, *Vernillo protiv Francuske*, stav 27 Presude ESLjP-a, od 20. februara 1991. godine, i *Dalia protiv Francuske*, stav 38 Presude ESLjP-a, od 19. februara 1998. godine).
29. Samim tim, na Sudu je da ispita da li su pravna sredstva bila iscrpljena i, ukoliko nisu, da li podnosilac zahteva imao dostupno neko delotvorno pravno sredstvo, u teoriji i praksi. Dakle, sud treba da osigura da je pravno sredstvo bilo dostupno kao i da je pružalo razumne mogućnosti da se isprave eventualne ustavne povrede koje su navede od strane podnosioca zahteva pred Ustavnim Sudom (vidi, takođe, gore navedeni slučaj Suda br. KI41/20, podnosilac zahteva *Shaqir Krasniqi*, stav 23; i vidi, *inter alia*, *Civet protiv Francuske*, stavovi 42-44 Presude ESLjP-a, od 28. septembra 1999. godine).
30. Međutim, kada je pravno sredstvo predviđeno zakonom, na podnosiocu zahteva je da dokaže da je pravno sredstvo koje predviđeno zakonom bilo doista iscrpljeno ili je iz nekog razloga bilo nedostupno i nedelotvorno u osobitim okolnostima predmeta ili su postojale posebne okolnosti zbog kojih je podnosilac zahteva bio oslobođen uslova iscrpljena pravnih sredstava.
31. U ovom konkretnom slučaju, Sud primećuje da protiv osporenog rešenja Apelacionog suda [PA1.nr. 877/ 2021] od 16. septembra 2021. godine, paralelno sa zahtevom Ustavnom sudu podnosilac takođe podne zahtev Vrhovnom sudu osporavajući osporenu odluku. U svetlu toga Sud želi da naglasi navod podnosioca da “*Apelacioni sud je podržao povredu zakona, gde mi je poslao rešenje putem pošte, 05.10.2021. godine, rešenje PA1.br. 877/2021, istog datuma kada sam primio rešenje putem pošte, sam podneo žalbu Vrhovnom sudu Kosova i Ustavnom sudu Kosova,*”.

32. Sud naglašava da podnosilac zahteva nije argumentovao da pravni lek koji je podnosilac naveo – odnosno tužba pred Vrhovnim sudom – nije delotvoran pravni lek u njegovom slučaju.
33. Samim tim, Sud dolazi do zaključka da se zahtev podnosioca zahteva treba proglasiti neprihvatljivim, zbog toga što podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20 i 47 Zakona kao i u skladu sa pravilom 39 (1) (b) Poslovnika o Radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20 i 47 Zakona i pravilom 39 (1) (b) Poslovnika o radu, dana 20 januara 2022. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Selvete Gërxhalju-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani